

Megjegyzések az antikvár könyvkereskedés 19. és 20. századi történetéhez

ROSENTHAL, Bernard M.

Bernard M. Rosenthal előadásának (2001. szeptember 25. Lyon) olasz nyelvű változatát (Aspetti del commercio librario antiquario in Europa e negli Stati Uniti nel XIX e XX secolo. In: Accademie e Biblioteche d'Italia, 70.a. 2002. 3-4. no. 55-63.p.) Mohor Jenő tömörítette.

Előadásomban elsősorban az Egyesült Államok antikvár könyvkereskedéséről szólnék, mely téma meglehetősen ismeretlen Franciaországban, ahol – hogy úgy mondjam – „feltalálták” a könyvtörténetet. S ha időnként a családomra is utalok, azért teszem, mert szorosan kötődnek a régi és ritka könyvekkel való kereskedéshez, ami ugyancsak a könyvtörténet része, miként az antikvár könyvkereskedés története része a bibliofília és a gyűjtemények megszületése történetének. Kezdjük a bibliofília, a bibliográfia és az antikvár könyvkereskedelem nemzetközi nyelvvel kapcsolatos néhány megjegyzéssel.

Egészen az első világháborúig a hagyományos nemzetközi nyelv a francia volt, néha ekként szolgált az angol is, vagy a kettő egyidőben. A firenzei *Olschki* 1907-től 12 kötetben megjelent imponáló katalógusát (*Choix de livres anciens et curieux*) teljes egészében franciául szerkesztette, és az 1914-es lipcsei könyvpiari világiállítás alkalmával általa rendezett bemutatót kísérő szép katalógus nyelve (*Le livre en Italie a travers les siècles*) is francia volt, nem német. A müncheni *Ludwig Rosenthal* számos katalógusát franciául, vagy német/francia bilingvis változatban adta ki. Amikor öccse, *Jacques Rosenthal* már úgy érezte, hogy nyilvánosan védekezni kell a

„gallománia” vádja ellen, az 1900-ban megjelent ösnyomtatványkatalógus előszavában arra mutatott rá, hogy csak úgy tettek, mint mások is, akik nemzetközi közönséghez fordulnak, példaként említve *Bartsch* és *Schreiber* francia-, illetve *Kristeller* és *Haebler* angol-használatát. A gallománia, gondolom, a frankofília pejoratív megnevezése lehet. Egyébként észrevettem, hogy nagyapám, ha a leíró rész franciául volt is, ha fel akarta hívni a figyelmet egy-egy ritka példányra, rendszerint angolul tette hozzá: „*Not in the British Museum nor in the Bodleian Library*”.

A három Rosenthal testvér 1895-ben határozott úgy, hogy szétválnak – a legidősebb fivér, *Ludwig* 1859-ben alapította a könyvkereskedést – és a gigantikus könyvesbolt felosztását követően némiképp el is hidegültek egymástól. *Jacques* első katalógusa címlapján a megrendelőt a pontos címzés fontosságára figyelmezteti: „*ne keverjék össze könyvkereskedésemet másokkal, melyek azonos nevet viselnek*”. Ő is használta a franciát, fontos hirdetésekben, sőt, számos 1900 körül kiadott katalógusában (főként a katolikus teológiát érintőkben) a latint, nemcsak a leírásokban, de néha a könyvtárosok tájékoztatására is, hogy milyen szolgáltatásokkal áll rendelkezésükre. Ki gondolna ma arra, hogy latinul hirdessen?

A franciát mint nemzetközi nyelvet – főként az első világháborút követően – fokozatosan az angol váltotta fel, véleményem szerint leginkább az amerikai piac növekvő fontossága következtében. A negyvenes évek után – úgy látom – a mi mesterségünkben már nincs „*lingua franca*”, a könyvkereskedők a saját nyelvüket használják, és az amerikai könyvtárosok komoly felkészítést kapnak tanulmányaik során, mert mind megtanultak elolvasni egy „*Catalog Italian*”-t, vagy „*Catalog German*”-t.

A bibliofil és a gyűjtő

Szeretném aláhúzni a bibliofil és a könyvgyűjtő közötti különbséget. A határ a ritka könyvek világában

nem egyértelmű, és talán éppen ettől a meghatározatlanságtól is oly izgalmas a mi mesterségünk. Néhány egyszerű különbséget azért megemlítek.

Gyűjtő lehet pl. a latintanár, aki *Sallustius* minden kiadását gyűjti; a könyvtörténész, aki gyűjteményt épít a 19. század összes könyv-aukciós katalógusából, vagy éppen a Berkeley könyvtára, mely a hatvanas évek mozgalmainak idején összegyűjti az összes pamfletet, kiáltványt, rölapot és az egyéb efe-mer dokumentumok ezreit, melyek a vietnami háború idején forogtak közkezen. A cél ezekben az esetekben tehát a szöveg és az információ.

A bibliofil a szövegnél és az információnál többre vágyik: őt a szép példányok, az elegáns kötések, a ritka kiadások, az illusztrációik, vagy a provenienciájuk miatt nevezetes könyvek, a tökéletesen megőrzött állapotúak (és újabban az azokban található széljegyzetek) érdeklik. A hangsúly tehát a könyvre mint az érzékekre ható objektumra, esztétikai – és talán történelmi – tárgyra helyeződik. Ide értendő, hogy az e kategóriába tartozó könyveknek a többinél magasabb a kereskedelmi értéke, ebből következően a bibliofil rendelkezik azokkal az eszközökkel, melyek alapján megengedheti magának ezt a gyengeséget, vagy ahogy mások mondják, ezt a luxust. A kitűnő angol költő és latinista, *Alfred Edward Housman* ennél tömörebb definíciót adott: „*Bibliophiles, an idiotic class*”.

Kereskedés a könyvritkaságokkal

Amikor a ritka könyvekről beszélnek, általában azokra a példányokra gondolnak, amiket a bibliofilek keresnek. De van egy másik kategória is, az elfogyott kézikönyveké, amit a kutatók és elsősorban az egyetemi könyvtárak keresnek, mégpedig egyáltalán nem luxusból. Normális esetben ezek a könyvek a szakkönyvtárakban megtalálhatók, ám a második világháborút követően nem egy ezek közül

szinte megtalálhatatlanná vált, olyan könnyen elképzelhető okok miatt, mint pl.:

- Ezek a könyvek általában korlátozott példányszámban jelentek meg, éppen csak kielégítve az egyetemi piacot.
- A háború során számos könyvtár szenvedett súlyos károkat, és az európai (s főként a német) könyvtárak megkísérlik pótolni az eltűnt (megsemmisült) példányokat.
- Hatalmas mértékben növekedett meg, leginkább az Egyesült Államokban, az egyetemek száma a szovjet Szputnyik 1957-es fellövését követően, az ugyanis egy bizonyos amerikai kisebbségi komplexumot váltott ki.
- Végül Japán egyre inkább érdeklődik a nyugati kultúra szövegei iránt.

A mindezek következményeképpen létrejött „ínség” olyan mértékben emelte meg az árakat, hogy *Renouard* 1834-ben megjelent *Annales de l'imprimerie des Alde*-ja többé került, mint egy eredeti aldina, s ha *Baudrier* eltűnt *Bibliographie lyonnaise*-ének egy példánya a kezembe került volna, 1960-ban lélegzetelállító árat szabtam volna. Így történt, hogy nagyjából egy tucat éven át, kb. 1965-ig meglehetősen jól kerestem, a tudós könyveknek hála. Bizonyos nosztalgiával lapozgatom a listákat és katalógusokat ezekből az évekből: a kínálat átlag 90%-a kelt el. Vásárlóim szinte kizárólag az egyetemi könyvtárak voltak, s ez az ügyfélkör kevésbé volt rigorózus, mint a gyűjtők, akiket néha igen nehéz kielégíteni.

A kézikönyvek hiányát azok tömeges utánnyomása követte, gyakran éppen a könyvkereskedők voltak ezek kiadói. Így végeredményben a könyvtárak pótolhatták hiányaikat, a könyvesek visszatérhettek eredeti mesterségükhöz (és maguk is beszerezheték a kézikönyvtárakból hiányzó művek reprintjét). Persze néhány kézikönyvnek még ma is komoly kereskedelmi értéke van.

Nos, talán leszögezhetjük, hogy ha a bibliofil mindig gyűjtő is, a gyűjtő nem szükségszerűen biblio-

fil. Gyűjtők mindig is voltak, szemben a bibliofilekkel, akik csak a 18. században jelentek meg. És az is a 18. század fejleménye, hogy a régi könyvekkel való kereskedés, lassan, nagyon lassan kivívta a maga függetlenségét, elkülönültségét a használt könyvekkel való kereskedéstől, és megszülettek a specializált könyvkereskedések, és bibliográfiák is, alapjául szolgálva a kortárs bibliofiliának. Ennek a másféle, a francia királyok és általában az arisztokrácia által műveltől eltérő bibliofiliának talán 1763-ra tehetjük a születését, a francia könyvkereskedő *Guillaume -François De Bure: Bibliographie instructive ou traité de la connaissance des livres rares et singuliers* című munkája megjelenésének évére. Ez volt az első francia kézikönyv, mely kifejezetten a ritka könyvek gyűjtői számára készült.

De Bure művének hatása gyorsan átlépte a francia határokat. Az első amerikai bibliofil – egyébként az egyetlen ebben a korban – a philadelphiai *William MacKenzie*, aki 1780 körül kezdett gyűjteni. MacKenzie a könyveit a helyi könyvesboltokban vásárolta, Bostonban és Philadelphiában. Egyik fő szállítója a francia-amerikai *Nicolas Gouin Dufiet* volt, aki üres óráiban, nagy sikerrel folytatta az antikvár könyvkereskedést, s egyébként iskolaigazgató, a francia irodalom tanára, lexikográfus, könyvtáros és fordító is volt. MacKenzie halálakor (1828) könyvtára több mint hétezer kötetet számlált, benne 36 nagyértékű ősnymotatvánnyal, s ő volt az első, aki az angol ősnymotász, *William Caxton* 1483-ban Westminsterben nyomtatott *Legenda Aurea*-jának egy példányát Amerikába hozta.

Most már az Egyesült Államoknál maradván, az ősnymotatványok példáján követném nyomon a ritka könyvek történetének vonalát. 1838-ban a New York-i teológiai szeminárium megvásárolta Németországban a benedekrendi teológiaprofesszor, *Leander van Ess* könyvtárát, hogy megvesse egy a tanulást és a kutatást segítő könyvtár alapjait. A könyvtár 13 500 kötete között számos középkori kézirat és négyszáz ősnymotatvány volt. Zárójelben jegyez-

zük meg, hogy ilyen jelentőségű könyvtárak kialakítása és adás-vevése egyenes következménye volt annak a hatalmas méretű könyv-újraelosztási folyamatnak, mely a 18. század második felében a jezsuita rend feloszlásával kezdődött, és az 1800-as évek elején is folytatódott.

Ez az elsősorban gyakorlati, didaktikai és történeti cél lelkésített fel több amerikai bibliofilt, főként az 1865-ös polgárháború után, és sokan építettek szép gyűjteményeket a nyomtatás eredetének és 15. századi elterjedésének illusztrálására. Közülük a legjelentősebb gyűjtő *Rush Hawkins* tábornok volt, aki katonás rendben állt neki a gyűjtésnek: listát szerkesztett valamennyi nyomdahelyről és minden nyomdászról, elsőként megjelent nyomtatványai címével, mely dezideráta-jegyzékként szolgált, s mivel ki is nyomtatta, voltaképpen az USA-ban megjelent első ősnymtatvány-katalógusnak is tekinthető. A tábornok nem kedvelte a könyvkereskedőket, ezért nagy gonddal választotta ki azt a néhány kizárólag európaiat, melyektől vásárolt, tanácsadója pedig az angol bibliográfus *Henry Bradshaw* volt, akit többször meg is látogatott Cambridge-ben. Hála más gyűjtőknek, akik kevesebb ellesszenyvel viseltettek a könyvkereskedőkkel szemben, és hála az egészben megvásárolt gyűjteményeknek, 1900 körül az USA-ban már négy-ötezer körüli ősnymtatvány volt, köztük Gutenberg bibliájának hét példánya.

Nem lehet közelebről meghatározni, hogy mikor kezdődött el a ritka könyvekkel való kereskedés specializálódása az USA-ban. A polgárháborút követő években – főként New Yorkban – már voltak több százezer tételes leltárral rendelkező könyvesboltok, s ha a kereskedők tudták is, hogy könyveik közül néhány ritka, vagy akár igen ritka példány, s ennek megfelelően sokkal drágább a többinél, ettől függetlenül éppen úgy árulták a használt könyvet és az iskolai tankönyveket is. A legcsodálatosabb példa közülük talán *William Gowans* volt, akinek New York-i boltja több emeletet és egy

világítás nélküli pincét foglalt el. A több százezer kötetes anyag minden rend nélkül volt felhalmozva, a pincében petróleumlámpával lehetett a könyvhegyek közti szűk sikátorokban közlekedni. A gyűjtő számára az ebben való kutatás egyszerre jelentette az „esetleg találok valamit” izgalmát és egy régészeti ásatás fáradalmait, vagy egy katakombalátogatás lehangelő érzését. Gowans 1870-es halálát követően a boltot felszámolták: nyolc tonnát adtak el használt papírként, a többit részekre osztva bocsátották árverésre; csak a katalógus majdnem 2500 oldal terjedelmű volt. Kollégája, *Joseph Sabin* – talán kissé túl szigorúan – úgy nyilatkozott, hogy az egész anyag egyetlen értékes művet sem tartalmazott.

Az angol származású Sabin (Gowans skót volt) 1864-ben alapította könyvesboltját New Yorkban, mely hamarosan igen frekventált lett a környék gyűjtőinek körében. Sabin emellett kiadó, bibliográfus, katalógusok szerzője is volt és árveréseket is vezetett. Az amerikai kiadások specialistájaként folytatta a könyvkereskedő-bibliográfus hagyományt, s ma leginkább nagy *americana* bibliográfiájáról ismert, melynek első füzetét 1868-ban jelent meg. Ő ugyan befejezetlenül hagyta a művet, de jelentősége olyan volt, hogy halála után ötven évvel is érdemesnek találták folytatni, s a New York Public Library egyik bibliográfusának munkájaként 1936-ban megjelent az utolsó, 28. kötet is. Halálakor Sabin (1881) az amerikai antikvár könyvkereskedés világának valószínűleg legismertebb személyisége volt. Mások szerint ez a titulus inkább a vermonti *Henry Stevens* americana-specialistát illeti meg, aki éveket töltött Európában, hogy amerikai kiadásokat kutasson fel amerikai ügyfelei számára. Anyagismeretét jellemzi, hogy *Panizzi*, a British Museum igazgatója szabad kezet adott neki az állomány hiánypótlására, s Stevens tíz év alatt kb. 16 000 munkát szerzett meg, melyek ma a British Library polcain vannak.

Ha most még a bostoni *Samuel Drake*-et is megemlítjük, hiábavalónak látszik az elsőség kérdésével foglalkozni. Egyszerűen megállapíthatjuk, hogy a 19. század elejének környékén megszületik Amerikában a ritka könyvekre specializálódott kereskedelem, melynek egy másik úttörője az osztrák születésű philadelphiai *Charles Sessler*, aki 1880-ban települt az Államokba. Róla írta A. E. Newton: „*évente két-három alkalommal Európába megy, tele erszénnyel, majd visszatér olyan könyvekkel, amelyek azután a mi erszényeinket ürítik ki*”. Sessler nagy versenytársa a régi philadelphiai zsidó családból származó *Abraham Simon Rosenbach*, akit az antikvár könyvkereskedelemben Napóleonjának neveztek, s aki 1915 és 1945 között gyakorlatilag uralta is a legnagyobb üzleteket. Imádta a nyilvánosságot, s ha az európai kastélyokban és kolostorokban játszódó, ritka könyvek utáni vadász-történeteinek jó része a képzelet szüleménye volt is, alapos ismereteinek és „rámenősségének”, energiájának és valódi elkötelezettségének köszönhetően számos kincs található ma amerikai könyvtárakban. 620 oldalas életrajzának szerzője (*E. Wolf*) joggal állítja, hogy mind az antikvár könyvkereskedelemben betöltött szerepe, mind az általa beszerzett, gyűjtött és eladott könyvek fontossága miatt életrajza egyúttal az amerikai antikvár könyvkereskedelemben története is.

A '20-as '30-as években Sessler és Rosenbach mellett az ősnymtatványok és az amerikai kiadások jeles szakértőjeként „uralkodott” *Lathrop Harper*, aki 1927–1930 között New Yorkban a legjobb szakértők által szerkesztett katalógust adott ki ezer ősnymtatványról. Még tartott az ősnymtatvány-dívat uralkodása, melynek eredete a 19. századra nyúlik vissza, s aminek, hogy úgy mondjam „rendszerezésében” sok európai könyvkereskedő vett részt, köztük két nagyapám, *Jacques Rosenthal* és *Leo Olschki* is. A müncheni Rosenthal 1900–1905 között adta ki 3200 tételes *Incunabula typographica* című katalógusát, miközben a firenzei Olschki

befejezte *Monumenta typographica* című, 1100 tételes katalógusának szerkesztését, mely teljes gyűjteményt a baltimore-i *H. Walters* vásárolt meg 1906-ban.

Visszatérve az amerikai helyzethez, jeleznünk kell még egy eseményt, mely jelentősen befolyásolta mesterségünket: a '30-as, '40-es években megérkeztek az osztrák és német menekültek: köztük könyvkereskedők, kiadók, középkorral foglalkozó történészek, művészettörténészek, akik, ha már New Yorkba értek, legtöbbször – talán jobb híján – a könyvkereskedői mesterséget választották. Tapasztalataiknak, kultúrájuknak, nyelvismeretüknek (beleértve a görögöt és a latint) és európai gyökereiknek köszönhetően olyan katalógusokat készítettek amelyek – erudíciójuk színvonalát tekintve – még ma is ritkaság számba mennek az Egyesült Államokban. Ez a csoport radikális változást hozott mesterségünkben, a német iskola hagyományainak átültetésével úgyszólván teutonizálta a katalógusainkat, még ha a könyvkereskedők új generációja, úgy tűnik, ismét bevezet egy kevésbé szigorú, szubjektívebb leírói magatartást. A menekültek részt vettek az amerikai antikvár könyvkereskedelemben nemzetközivé tételének folyamatában is, nagyrészt nekik köszönhető, hogy ma sem a francia ősnymtatvány-gyűjtő, sem a tudós könyveket kereső japán könyvtáros, sem a középkori kéziratokat gyűjtő bibliofil nem hagyhatja figyelmen kívül az amerikai könyvesboltokat.

A bibliográfusok hatása a régi könyvek piacára

Talán meghökkentőnek tűnik, de van kapcsolat a bibliográfia nyugodt, méltóságteljes és tiszta tudománya és a piac, a kereskedelem között, és mi, könyvkereskedők, ki is használjuk ennek minden lehetőségét könyveink értékesítésére. Vegyük példaként ismét az ősnymtatványokat. 1919-ben a

Bibliographical Society of America kiadta első leltárát az Egyesült Államokban található ősnymtatványokról (*Census of fifteenth century books owned in America*). Minden e névre érdemes antikvárius felhasználta ezt a munkát, hogy felhívja a könyvtárak és a bibliofilek figyelmét azokra a művekre, amelyek hiányoznak a gyűjteményükből. Következésképpen 1915 és 1975 között a 15. századi kiadások száma 6 300-ról 13 000-re, a példányok száma 13 000-ről 52 000-re nőtt. Mindahányan ősnymtatványokkal kereskedünk, szobrot kellene hogy állítsunk az ilyen hasznos művek létrehozóinak: *Winship*-nek, és utódainak, *Margaret Stillwell*-nek és *Frederick Goff*-nak. Ma a „*Goff nem ismeri*” megjegyzés egy ősnymtatvány leírásán egyet jelent azzal, hogy „nagyon drága”. Egy másik példa: a *Bibliography of American Literature, 1955-1991* megjelenése; hihetetlen részletes leírást találunk benne minden 1931 előtt elhunyt fontosabb amerikai szerző műveinek kiadásairól. Így azután a könyvkereskedő, aki azt hitte, hogy van egy szép eredeti kiadású Hawthorne-je, szomorúan veszi észre, hogy létezik három példány egy korábban nem ismert szennycímes változatból, s példányának ára tovább esik majd, ha az is kiderül, hogy az első levonat példányait zöld vászonba kötötték, míg a kékes vászonkötést, ami az övé is, bizony a második levonat kapta. A mi árainkra, akik középkor és reneszánsz-specialisták vagyunk, gyakran hatnak nemcsak a bibliográfusok, hanem a tanárok és a kutatók is, persze tudtukon kívül. Ha – természetesen – valaki közülük egy tanulmányt ír, amelyben azt olvasom, hogy ennek vagy annak a középkori prédikátornak egy 1495-ben Velencében nyomtatott prédikációgyűjteményében (melynek egy példánya évek óta eladhatatlanul hever a polcomon), szóval, ha a tudós azt a felfedezést teszi, hogy e prédikációk néhányát hatott Erasmus munkáira, nos, akkor az ár máris emelkedik, és az inkunábulum rövidesen egy Erasmus-gyűjtő birtokába kerül, aki még hálás is lesz nekem.

Fél évszázados tevékenységem során mesterségünk jelentős fejlődésének voltam tanúja. Az USA-ban fontos változás volt 1949-ben az *Antiquarian Booksellers Association of America* megalakulása, mely némi koherenciát hozott ebbe az egyébként individualista társaságba, akik még közös elnevezésben sem tudtak megegyezni. Korábban eléggé általános volt a „*dealer in rare books*” megjelölés, ám, az új szervezetnek hála, általánosan elfogadottá vált az „*antiquarian bookseller*” kifejezés, melynek egy hibája van, hogy – brit, holland és más kollégáinkkal együtt – figyelmen kívül hagyjuk a modern könyveket: ez a kétértelműség nincs meg Franciaországban, ahol a *Syndicat de la Librairie Ancienne et Moderne* létezik.

1953-ban, amikor megnyitottam könyvesboltomat, New York volt a ritka könyvek fővárosa az USA-ban, szinte minden nagy könyvesboltnak itt, vagy legalábbis a keleti parton, Boston és Philadelphia között volt a székhelye. Chicago, vagy a nyugati part nagy könyvesboltjai a helyi közönséget szolgálták ki, s Európába is inkább csak beszerezni jártak. Ma már Kalifornia valódi konkurenciát jelent New York számára.

Rendkívül népszerűek a viszonylag új fejleményként megjelent antikvár vásárok (kezdeményeik 1958-ra – London – és 1961-re – New York – nyúlnak vissza). Lehetőséget nyújtanak arra, hogy az antikvár könyvesek a nagy, hagyományos központokon kívül is gyakorolhassák mesterségüket, hogy a nagyközönségnek is bemutassák „áruiukat”, hogy eloszlassák a mesterség köre szövődött misztikumot és nem utolsósorban, hogy egymással találkozzanak.

Az aukciók mindig is kulcsszerepet játszottak a könyvtörténetben, az 1599-ban Hollandiában tartott elsőtől kezdve egészen napjainkig. Csak a 18. századi fiatal Amerikában mintegy ötszáz könyvverés volt, a következő évszázadban pedig több mint négyezer. Szakmai életem folyamán néhány változást észleltem: Németországban például, – szá-

momra úgy tűnt – a 2. világháborút követően a kereskedelmet szinte teljesen az árverések uralták. Angliában és az USA-ban a leírások fejlődése volt jellemző, ezeket gyakran kiváló szakemberek szerkesztették, és magas tudományos színvonaluknak köszönhetően a kézirat-aukció katalógusok fontos dokumentumokká váltak a művészettörténészek, paleográfusok számára. A háború utáni évek egy másik jelensége, hogy Amerika megjelent az európai régi könyvek exportőreként. A 2. világháború

előtt, kétszáz éven át az út egyirányú volt, Európából Amerikába. 1950 körül a helyzet kezdett megváltozni: az európai nemzetek elkezdtek repatriálni a könyveiket, s ezzel egyidőben Japán mint konkurencia jelent meg. Ez a tendencia máig tart, és hála az európai bibliofilek komoly jelenlétének az amerikai piacon, kereskedésünk természetesebb, kiegyensúlyozottabb, és mindannyian ugyanahhoz a világhoz tartozunk.

Nemzetközi Visegrádi Alap

2000 júniusában együttműködési megállapodást kötött Nemzetközi Visegrádi Alap (International Visegrad Fund) néven Csehország, Magyarország, Lengyelország és Szlovákia kormánya.

Az NVA célja, hogy fejlessze a szerződő felek országai közötti kapcsolatokat, s négyoldalú kulturális, tudományos, tudományos kutatói, művelődésügyi és turisztikai programok támogatásával szoros regionális együttműködést alakítson ki. A Nemzetközi Visegrádi Alap költségvetését a tagországok által nyújtott azonos összegű hozzájárulások alkotják. 2005-től kezdődően évente 3 millió EUR összegű támogatásra nyílik lehetőség.

Magyarország részéről egy most zajló könyvtári programban, melynek koordinátora az Ikaros című cseh szakfolyóirat a Könyvtári Intézet vesz részt. A projekt teljes címe: Információs társadalom határok nélkül; az ún. visegrádi országok közötti nemzetközi együttműködés újraindítása és fejlesztése a könyvtár- és társadalomtudomány területén.

